

Warszawa, dnia 8 marca 2013 r.

Poz. 329

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA FINANSÓW**

z dnia 31 stycznia 2013 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Finansów
w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków**

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 i Nr 232, poz. 1378) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 191, poz. 1279), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 24 lutego 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. poz. 265).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lutego 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. poz. 265), który stanowi:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Minister Finansów: *wz. J. Cichoń*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów
z dnia 31 stycznia 2013 r. (poz. 329)

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 1 października 2010 r.

w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków

Na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczególne zasady rachunkowości banków, z wyłączeniem Narodowego Banku Polskiego;
- 2) zakres informacji wykazywanych w informacji dodatkowej sprawozdania finansowego, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 248, poz. 1481).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 165, poz. 1316, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, z 2011 r. Nr 102, poz. 585, Nr 199, poz. 1175 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 855 i 1342.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 2) ustawa o obrocie instrumentami finansowymi – ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.³⁾);
- 3) ustawa – Prawo bankowe – ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, 1385 i 1529);
- 4) ustawa o giełdach towarowych – ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284, z późn. zm.⁴⁾);
- 5) konto syntetyczne – przewidziane planem kont urządzenie księgi głównej, o którym mowa w art. 15 ustawy;
- 6) konto analityczne – przewidziane w planie kont urządzenie ksiąg pomocniczych, o którym mowa w art. 16 ustawy;
- 7) konto pozabilansowe – przewidziane planem kont urządzenie przeznaczone w szczególności do ewidencjonowania według wartości nominalnej udzielonych lub otrzymanych przez bank zobowiązań o charakterze finansowym lub gwarancyjnym, operacji walutowych, zawartych przez bank kontraktów kupna–sprzedaży instrumentów finansowych w okresie pomiędzy zawarciem transakcji a jej rozliczeniem, a także do ewidencjonowania udzielonych lub otrzymanych zabezpieczeń;
- 8) zestawienie obrotów i sald – sporządzane na koniec dnia operacyjnego zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych i kont analitycznych, których obroty powinny być zgodne z obrotami dziennika lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych;
- 9) dzień bilansowy – dzień, na który bank sporządza sprawozdanie finansowe oraz inne sprawozdania sporządzane na podstawie odrębnych przepisów;
- 10) należności „zagrożone”, „stracone”, „pod obserwacją”, „normalne” – odpowiednio ekspozycje, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy;
- 11) rezerwy celowe – odpisy równoważące skutki ryzyka działalności banku, tworzone zgodnie z przepisami, o których mowa w pkt 10;
- 12) podmiot zagraniczny – jednostkę działającą za granicą, której działalność nie stanowi integralnej części działalności banku sporządzającego sprawozdanie finansowe;
- 13) inwestycja netto w podmiocie zagranicznym – udział banku w aktywach netto podmiotu zagranicznego;
- 14) aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu – aktywa lub zobowiązania finansowe, które zostały nabyte lub powstały w celu uzyskania korzyści ekonomicznych w wyniku krótkoterminowych (w terminie do trzech miesięcy) zmian cen lub innych zmiennych; składnik aktywów finansowych należy zaliczyć do aktywów przeznaczonych do obrotu, jeżeli – niezależnie od powodu, dla którego został nabyty – stanowi grupę aktywów, która była wykorzystywana ostatnio do realizacji korzyści ekonomicznych w wyniku zmian cen lub innych zmiennych; instrumenty pochodne będące aktywami finansowymi lub zobowiązaniami finansowymi uznaje się za przeznaczone do obrotu, z wyłączeniem zabezpieczających instrumentów pochodnych, stanowiących efektywne zabezpieczenie;
- 15) aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – aktywa finansowe i zobowiązania finansowe, o których mowa w pkt 14, oraz uznane przez bank za takie przy początkowym ujęciu, pod warunkiem że pozwala to na uzyskanie bardziej przydatnych informacji lub ogranicza różnice, w tym w sposobie wyceny lub prezentacji związanych z tymi aktywami lub pasywami przychodów lub kosztów, lub pozwala na ocenę uzyskiwanych wyników wyceny wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną przez bank strategią inwestycyjną lub zasadami zarządzania ryzykiem;
- 16) kredyty i pożyczki oraz inne należności banku – aktywa finansowe z określonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są przedmiotem obrotu na rynku, z wyjątkiem aktywów finansowych, które bank zamierza zbyć w krótkim terminie, zakwalifikowanych do aktywów lub zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz aktywów finansowych, które przy początkowym ujęciu zostały uznane przez bank jako aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, a także kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, których bank nie może odzyskać z innych powodów niż brak spłat, które kwalifikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391 oraz z 2012 r. poz. 836 i 1385.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 94, poz. 551, Nr 106, poz. 622 i Nr 205, poz. 1208.

- 17) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności – aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności, które bank zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do terminu zapadalności, z wyjątkiem aktywów finansowych zakwalifikowanych jako kredyty i pożyczki oraz inne należności banku, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- 18) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – aktywa finansowe niebędące:
 - a) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - b) kredytami i pożyczkami oraz innymi należnościami banku,
 - c) aktywami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności;
- 19) zamortyzowany koszt aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych – wartość, w jakiej składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych został po raz pierwszy wprowadzony do ksiąg rachunkowych, pomniejszoną o spłaty wierzytelności, odpowiednio skorygowaną o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy pomiędzy wartością początkową składnika a jego wartością w terminie zapadalności lub wymagalności, wyliczoną za pomocą metody efektywnej stopy procentowej, a także pomniejszoną o odpisy aktualizujące wartość oraz z tytułu rezerw celowych;
- 20) metoda efektywnej stopy procentowej – metodę ustalania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych oraz przypisywania przychodów albo kosztów z tytułu odsetek do odpowiednich okresów sprawozdawczych; efektywna stopa procentowa dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto do terminu zapadalności albo wymagalności instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach do innego przyjętego przez bank terminu; przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając postanowienia umowy, jednakże bank nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością aktywów finansowych; przy wyliczeniu bank uwzględnia wszelkie płacone i otrzymane prowizje i opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, w tym koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta; w metodzie efektywnej stopy procentowej bank przyjmuje założenie, że przepływy pieniężne oraz oczekiwane terminy są wiarygodnie oszacowane; w przypadkach, w których nie jest możliwe wiarygodne ustalenie przepływów pieniężnych lub ich oczekiwanego terminu, bank dokonuje wyliczeń na podstawie przepływów pieniężnych określonych w umowie;
- 21) aktywa przejęte za długi – składniki majątku, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo bankowe;
- 22) aktywa trwale przeznaczone do zbycia – składnik aktywów trwałych lub grupa aktywów zaliczonych do aktywów trwałych wraz ze związanymi z nimi aktywami obrotowymi oraz zobowiązaniami, które są przeznaczone przez bank do sprzedaży w stanie niewymagającym poniesienia dodatkowych nakładów lub wymagającym poniesienia dodatkowych nakładów w wysokości zwyczajowo przyjętej przy sprzedaży tego typu aktywów, których bank nie zamierza wykorzystywać w swojej działalności w kolejnych okresach sprawozdawczych, przy czym bank przyjmuje założenie, że sprzedaż tych aktywów w wysokości zbliżonej do ich wartości godziwej jest wysoce prawdopodobna w terminie nieprzekraczającym jednego roku obrotowego;
- 23) podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie – podmioty określone w art. 4 ust. 1 pkt 16 ustawy – Prawo bankowe;
- 24) dom maklerski – niebędący bankiem podmiot prowadzący działalność maklerską, w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 25) biuro maklerskie – wydzieloną organizacyjnie w ramach banku jednostkę prowadzącą działalność maklerską;
- 26) towarowy dom maklerski – podmiot działający na podstawie art. 2 pkt 8 ustawy o giełdach towarowych;
- 27) fundusz inwestycyjny – osobę prawną, o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.⁵⁾);
- 28)⁶⁾ fundusz rozliczeniowy – fundusz, o którym mowa w art. 65 i art. 68d ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 29) towary giełdowe – towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy o giełdach towarowych;

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 106, poz. 670, Nr 126, poz. 853 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 234, poz. 1389 i 1391, z 2012 r. poz. 596, 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 70.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lutego 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. poz. 265), które weszło w życie z dniem 28 marca 2012 r.

- 30) afiliacja – pośredniczenie członka giełdy lub członka rynku pozagiełdowego w zawieraniu transakcji na rynku regulowanym przez bank;
- 31) klient – osobę prawną, osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, korzystającą z usług świadczonych przez bank na podstawie umowy, przy czym za klienta nie uważa się banku lub domu maklerskiego zawierającego transakcje z wykorzystaniem afiliacji;
- 32) system kojarzenia ofert – system obrotu instrumentami finansowymi, w którym przeciwstawne oferty kojarzone są według zasady najkorzystniejszej ceny, bez ustalania kursów otwarcia i zamknięcia;
- 33) izba gospodarcza – izbę, o której mowa w art. 92 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 34) alternatywny system obrotu – system, o którym mowa w art. 3 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 35) obrót regulowany – rynek regulowany, o którym mowa w art. 14 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, lub inny działający w sposób stały – poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego – system obrotu instrumentami finansowymi dopuszczonymi do tego obrotu, zapewniający inwestorom powszechny i równy dostęp do informacji rynkowej w tym samym czasie przy kojarzeniu ofert nabycia i zbycia instrumentów finansowych oraz jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów, zorganizowany i podlegający nadzorowi właściwego organu, a także alternatywny system obrotu;
- 36) uczestnik systemu rekompensat – bank uczestniczący w systemie, o którym mowa w dziale V ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 37) rachunek papierów wartościowych – rachunek, o którym mowa w art. 4 ust. 1 i 3 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 38)⁷⁾ Krajowy Depozyt – Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.

§ 3. Bank udostępnia do wglądu zainteresowanym osobom zbadane roczne sprawozdanie finansowe oraz roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe w terminie 15 dni od dnia jego zatwierdzenia.

Rozdział 2

Prowadzenie ksiąg rachunkowych

§ 4. Zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w złotych i groszach lub w walutach obcych, w których wykonywane są operacje.

§ 5. Ewidencję księgową operacji w walutach obcych prowadzi się:

- 1) w poszczególnych walutach obcych i w złotych na odpowiednich kontach prowadzonych odrębnie dla wartości w poszczególnych walutach obcych i dla wartości w złotych lub
- 2) w walutach obcych, odrębnie dla wartości w poszczególnych walutach przy spełnieniu warunku zapewnienia pełnego dokumentowania codziennego ustalania wyniku z pozycji wymiany.

§ 6. 1. Ewidencjonowanie zdarzeń w księgach rachunkowych banku następuje zgodnie z ustalonymi zasadami (polityką) rachunkowości.

2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych banku polega w szczególności na:

- 1) chronologicznej rejestracji zdarzeń gospodarczych w dzienniku dokonywanej w każdym dniu operacyjnym, w sposób umożliwiający uzgodnienie jego obrotów z zestawieniem obrotów i sald kont syntetycznych, z zastrzeżeniem § 7;
- 2) ujmowaniu w ewidencji syntetycznej zdarzeń gospodarczych w ujęciu systematycznym, w kolejności chronologicznej, z zachowaniem zasady podwójnego zapisu, w sposób zapewniający sporządzenie zestawienia obrotów i sald wszystkich kont syntetycznych;
- 3) ujmowaniu w ewidencji analitycznej zdarzeń gospodarczych w ujęciu systematycznym, w sposób zapewniający sporządzenie zestawienia obrotów i sald kont analitycznych uzgodnionego z saldami i zapisami na kontach syntetycznych;
- 4) ewidencji zobowiązań pozabilansowych, ze szczególnością wynikającą z planu kont banku oraz wymogów sprawozdawczych;
- 5) obejmowaniu określonych rzeczowych składników majątku ewidencją ilościową i wartościową;

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

- 6) księgowaniu wszelkich operacji wyłącznie na właściwych kontach syntetycznych, kontach analitycznych oraz kontach pozabilansowych wynikających z planu kont banku;
- 7) sporządzaniu zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych i analitycznych.

§ 7. 1. Dziennik może być prowadzony łącznie dla wszystkich operacji. Jeżeli stosuje się dzienniki częściowe, grupujące zdarzenia według ich rodzajów, należy sporządzić zestawienie obrotów i sald tych dzienników za dany dzień operacyjny.

2. Zapisy w dzienniku są kolejno numerowane, a sumy zapisów liczone w sposób ciągły. Sposób dokonywania zapisów w dzienniku powinien umożliwiać jednoznaczne ich powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

3. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapisowi w księgach rachunkowych nadaje się automatycznie numer identyfikacyjny, pod którym został wprowadzony do dziennika i który umożliwia ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.

§ 8. 1. Zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się codziennie, ujmując wszystkie zdarzenia gospodarcze każdego dnia operacyjnego i odnosząc do okresów sprawozdawczych, których zdarzenia te dotyczą.

2. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do ujęcia w księgach rachunkowych w danym dniu operacyjnym dowody księgowe, zapewnił ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych.

3. Podstawą zapisów na kontach pozabilansowych są zobowiązania o charakterze finansowym lub gwarancyjnym, w tym udzielone lub otrzymane, a także inne zobowiązania w szczególności związane z realizacją umowy kupna–sprzedaży, udzielonymi i otrzymanymi zabezpieczeniami, wynikające z zawartych umów kupna–sprzedaży instrumentów pochodnych do dnia ich rozliczenia.

§ 9. 1. Dowodem księgowym stanowiącym podstawę ewidencji zdarzeń gospodarczych jest dyspozycja wystawiona przez klienta banku, dyspozycja własna banku lub inne dokumenty otrzymane bądź sporządzone w ustalonej formie i spełniające warunki, o których mowa w art. 21 ust. 1 i 1a ustawy.

2. W przypadku zlecenia płatniczego klienta za określenie stron uznaje się wskazanie:

- 1) numeru rachunku bankowego dłużnika lub jego nazwy oraz numeru rachunku bankowego wierzyciela, przy zleceniu płatniczym uznaniowym;
- 2) numeru rachunku bankowego dłużnika oraz numeru rachunku bankowego wierzyciela lub jego nazwy, przy zleceniu płatniczym obciążeniowym.

3. Dowody księgowe podlegają zaksięgowaniu w banku w dniu zawarcia transakcji lub dokonania operacji.

4. Banki wystawiają dowody zastępcze dla udokumentowania operacji bankowych, dla których wymagane są zewnętrzne dowody źródłowe, jeżeli jest to niezbędne dla kompletności zapisów w księgach rachunkowych, realności wykazywania aktywów i pasywów oraz wyniku finansowego, a dowód zewnętrzny nie wpłynął w czasie umożliwiającym sporządzenie w terminie sprawozdania za dany okres sprawozdawczy.

§ 10. Dowody księgowe sporządzane przy użyciu komputera oznacza się w sposób zapewniający możliwość stwierdzenia ich autentyczności. Stosowany sposób oznaczenia powinien być uzgodniony pomiędzy zainteresowanymi stronami.

§ 11. 1. Podstawą zapisów w księgach rachunkowych pieniężnych operacji międzybankowych są sporządzane w formie papierowej lub przy użyciu komputera:

- 1) zlecenia płatnicze uznaniowe, którymi są:
 - a) polecenia przelewu,
 - b) dowody wpłaty,
 - c) inne uznaniowe zlecenia płatnicze;
- 2) zlecenia płatnicze obciążeniowe, którymi są:
 - a) czeki rozrachunkowe,
 - b) czeki gotówkowe,
 - c) polecenia zapłaty,
 - d) inne obciążeniowe zlecenia płatnicze.

2. W dowodach księgowych dotyczących rozliczeń pieniężnych gotówkowych kwotę operacji wpisuje się liczbowo i słownie, przy czym grosze wpisuje się słownie w pełnym brzmieniu bądź z określeniem „grosze jak wyżej” lub w sposób wynikający z formularza dowodu księgowego.

3. Na dowodach księgowych stanowiących podstawę zapisów w księgach rachunkowych pieniężnych operacji międzybankowych sumy wpisane liczbowo i słownie powinny być zgodne, a jakiegokolwiek poprawki kwot dowodów są niedopuszczalne. Jeżeli niezgodność sumy wpisanej liczbowo i słownie wystąpi na czeku, należy przyjąć za właściwą kwotę wynikającą z zapisu słownego, opatrując jednocześnie czek stosowną uwagą.

4. Czeki powinny być skasowane lub zawierać indos i adnotację „do inkasa”.

§ 12. 1. Do zleceń płatniczych sporządzonych w formie papierowej stosuje się przepisy art. 21 ust. 1 i 1a ustawy oraz § 9 ust. 2.

2. Zlecenia płatnicze sporządzone przy użyciu komputera powinny zawierać stwierdzenie zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie daty księgowania oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych. Do zleceń płatniczych sporządzonych przy użyciu komputera stosuje się odpowiednio art. 21 ust. 1 i 1a ustawy oraz § 9 ust. 2.

§ 13. 1. Podstawą zapisów w księgach rachunkowych mogą być zbiory danych sporządzone przy użyciu komputera, pod warunkiem że otrzymany zbiór uzyska trwale czytelną postać, odpowiadającą treści dowodów księgowych i możliwe jest stwierdzenie źródła ich pochodzenia oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za ich wprowadzenie.

2. Bank powinien posiadać procedury zapewniające sprawdzenie poprawności przetwarzania zbioru danych oraz kompletność i identyczność zapisów.

3. Dane źródłowe, stanowiące podstawę zapisów w księgach rachunkowych, podlegają ochronie w miejscu ich powstania, w sposób zapewniający ich niezmienność przez okres wymagany do przechowywania dowodów księgowych sporządzonych na podstawie tych danych.

§ 14. 1. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się stosowanie odpisu dowodu księgowego.

2. Odpis dowodu księgowego sporządza się na formularzu właściwym dla danego dowodu.

3. Dopuszcza się zastąpienie odpisu kopią dowodu, w tym fotokopią lub kserokopią.

4. Odpis i kopia dowodu powinny być opatrzone odpowiednią adnotacją „Odpis” albo „Kopia” oraz uwierzytelnione przez zamieszczenie uwagi „Za zgodność z oryginałem”, podpisanej przez osobę stwierdzającą zgodność.

5. Odpis i kopia dowodu powinny być opatrzone odbitką stempla dziennego z datą sporządzenia.

§ 15. 1. Dowody księgowe, niespełniające warunków określonych w § 9–14, nie podlegają księgowaniu i są zwracane do banku, od którego je otrzymano.

2. Postanowienia § 9–14 mogą być stosowane do operacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi banku prowadzącymi odrębne księgi rachunkowe.

§ 16. Banki zapewniają prawidłowy obieg i kontrolę dowodów księgowych.

§ 17. 1. Na podstawie zapisów na poszczególnych kontach analitycznych sporządza się na koniec każdego dnia operacyjnego zestawienie obrotów i sald, wykazujące rachunkową zgodność z księgą główną oraz obrotami dziennika.

2. Każdego dnia operacyjnego, na podstawie zapisów na kontach syntetycznych, sporządza się zestawienie obrotów i sald zawierające:

- 1) symbole lub nazwy kont;
- 2) obroty narastająco i salda na początek dnia operacyjnego, obroty za dany dzień oraz obroty narastająco i salda na koniec dnia operacyjnego;
- 3) sumy obrotów narastająco wszystkich kont na początek dnia operacyjnego, za dany dzień i na koniec dnia operacyjnego.

3. Obroty za dany dzień wykazane w zestawieniu obrotów i sald powinny być zgodne z obrotami dziennika.

4. Na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się zestawienie obrotów i sald wszystkich kont analitycznych, kont syntetycznych, a na dzień inwentaryzacji – zestawienie sald inwentaryzowanej grupy składników majątkowych.

5. Zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych sporządzone na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych powinno zawierać:

- 1) symbole lub nazwy kont;
- 2) salda na dzień otwarcia kont syntetycznych, obroty za okres od początku roku do dnia zamknięcia ksiąg rachunkowych oraz salda na dzień zamknięcia kont syntetycznych;
- 3) sumę sald na dzień otwarcia kont syntetycznych, obrotów za okres od początku roku do dnia zamknięcia ksiąg rachunkowych i sumę sald na dzień zamknięcia kont syntetycznych; suma obrotów kont syntetycznych powinna być zgodna z liczonymi w sposób ciągły obrotami dziennika.

Rozdział 3

Ujmowanie w księgach rachunkowych i prezentacja w sprawozdaniu finansowym operacji dotyczących biura maklerskiego

§ 18. W informacji dodatkowej sprawozdania finansowego bank prezentuje informację o instrumentach finansowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych bądź przechowywanych w formie dokumentu, a także informację o prawach klientów do towarów giełdowych, w ujęciu wartościowym i ilościowym.

§ 19. 1. Wpłaty i dopłaty na rzecz funduszu rozliczeniowego oraz zwrot nadpłat lub części wkładów z tego funduszu ujmuje się na kontach rozrachunkowych.

2. Wartość całości lub części wniesionych wpłat przeznaczonych na pokrycie zobowiązań uczestników funduszu rozliczeniowego zwiększa pozostałe koszty operacyjne.

§ 20. 1. Obowiązkowe wpłaty do systemu rekompensat, o którym mowa w dziale V ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, wykazuje się jako należności uczestnika systemu rekompensat od Krajowego Depozytu.

2. Rezerwy, o których mowa w art. 138 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, prezentuje się jako pozostałe rezerwy. W przypadku zwrotu przez Krajowy Depozyt wniesionych przez bank wpłat zmniejsza się wartość utworzonej rezerwy o wysokość tej nadwyżki.

3. Pożytki naliczone w związku z zarządzaniem środkami pieniężnymi zgromadzonymi w systemie rekompensat przez Krajowy Depozyt, przysługujące każdemu uczestnikowi systemu rekompensat, powiększają należności uczestnika systemu rekompensat od Krajowego Depozytu i wykazywane są jako rozliczenia międzyokresowe prezentowane w pasywach bilansu.

4. Koszty prowadzenia przez Krajowy Depozyt systemu rekompensat, opłaty należne z tytułu zarządzania systemem rekompensat oraz wypłaty środków pieniężnych z tytułu roszczeń przysługujących uprawnionym podmiotom, określonym w dziale V ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w części pochodzącej z pożytków, o których mowa w ust. 3, wykazywane są jako koszty uzyskania pożytków i pomniejszają należności uczestnika systemu rekompensat.

5. Należności, o których mowa w ust. 1, oraz rezerwy, o których mowa w ust. 2, prezentuje się w sprawozdaniu finansowym po dokonaniu kompensaty.

Rozdział 4

Inwentaryzacja

§ 21. 1. Stany aktywów i pasywów wykazywane w księgach rachunkowych banku podlegają rocznej i okresowej inwentaryzacji, której podstawowym celem jest:

- 1) sprawdzenie danych wynikających z ksiąg rachunkowych ze stanem rzeczywistym i ustalenie różnic inwentaryzacyjnych;
- 2) ujęcie różnic w księgach rachunkowych i ustalenie osób odpowiedzialnych za powierzone mienie oraz rozliczenie stwierdzonych różnic inwentaryzacyjnych;
- 3) dokonanie oceny gospodarczej wykorzystywania i przydatności składników majątkowych.

2. Inwentaryzacja w banku polega w szczególności na:

- 1) przeprowadzeniu spisu z natury krajowych środków płatniczych, walut obcych i dewiz, papierów wartościowych w postaci materialnej, innych wartości przechowywanych w kasach i skarbcach oraz wszelkich rzeczowych składników majątku;

- 2) uzgodnieniu, w drodze uzyskania potwierdzenia przez klientów i kontrahentów banku, stanu środków zgromadzonych na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek, z zastrzeżeniem § 22 pkt 2, instrumentów finansowych w postaci zdematerializowanej, innych należności i zobowiązań, w tym z tytułu dostaw, robót i usług oraz stanu powierzonych innym jednostkom lub osobom własnych składników majątkowych;
- 3) przeprowadzeniu weryfikacji stanu ewidencyjnego przez porównanie z odpowiednimi dowodami księgowymi dotyczącymi aktywów i pasywów, których stan rzeczywisty nie może być ustalony bądź nie podlega ustaleniu w drodze spisu z natury czy też w drodze uzgodnienia.

§ 22. Inwentaryzacją w drodze porównania stanu ewidencyjnego z dokumentami i dokonania weryfikacji wartości tych składników w szczególności powinny być obejmowane:

- 1) wartości niematerialne i prawne;
- 2) należności i zobowiązania wobec posiadaczy rachunków bankowych nieprowadzących ksiąg rachunkowych;
- 3) należności zakwalifikowane, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, do kategorii zagrożonych;
- 4) należności, których opóźnienie w spłacie wynosi więcej niż 90 dni;
- 5) odsetki naliczone, w tym zastrzeżone;
- 6) roszczenia z tytułu niedoborów i szkód oraz inne należności i zobowiązania wobec pracowników;
- 7) rozliczenia międzyokresowe;
- 8) fundusze banku, rezerwy;
- 9) zobowiązania pozabilansowe, w tym z tytułu udzielonych lub otrzymanych gwarancji lub poręczeń.

§ 23. Termin inwentaryzacji wartości przechowywanych w kasach i skarbcach uznaje się za zachowany, jeżeli inwentaryzację rozpoczęto na 10 dni przed końcem roku obrotowego i zakończono do 5. dnia następnego roku obrotowego.

§ 24. Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji powinny być odpowiednio dokumentowane, w szczególności arkuszami spisowymi i zestawieniami rozliczeń, protokołami i sprawozdaniami z czynności inwentaryzacyjnych, zawiadomieniami o stanie kont i potwierdzeniami sald, rozliczeniami stwierdzonych różnic inwentaryzacyjnych.

§ 25. 1. Inwentaryzacja składników majątkowych, podlegających spisowi z natury, polega na przeliczeniu, zważeniu lub zmierzeniu rzeczywistego stanu inwentaryzowanych składników i ujęciu wyników na arkuszach spisu z natury, zawierających co najmniej następujące dane:

- 1) nazwę jednostki organizacyjnej banku i rodzaj inwentaryzacji;
- 2) datę, na jaką przeprowadzana jest inwentaryzacja, oraz datę dokonania spisu;
- 3) numer kolejny spisywanej pozycji, symbol identyfikujący spisywany składnik majątku, określenie przedmiotu inwentaryzowanego;
- 4) jednostkę miary, ilość, cenę jednostkową i wartość wynikającą z przemnożenia ilości składników majątku, stwierdzonej w czasie spisu, przez cenę lub wartość jednostkową;
- 5) imię i nazwisko osoby materialnie odpowiedzialnej za stan inwentaryzowanych składników oraz jej podpis złożony na dowód niezgłaszania zastrzeżeń odnośnie do ustaleń spisu;
- 6) imiona i nazwiska oraz podpisy osób dokonujących spisu.

2. Arkusze spisowe sporządza się w dwóch egzemplarzach kolejno ponumerowanych oraz oznacza w sposób zabezpieczający przed wymianą. Wszelkie zmiany lub uzupełnienia w arkuszach spisowych opisuje się w sprawozdaniu z przeprowadzonej inwentaryzacji.

3. Protokoły dotyczące spisów stanu wartości pieniężnych i innych wartości przechowywanych w kasach i skarbcach powinny ponadto zawierać dane pozwalające na stwierdzenie zgodności stanu tych wartości ze stanem wynikającym z dokumentów i ksiąg rachunkowych.

4. Spisy z natury, w tym protokoły, powinny być poddane kontroli przez osoby do tego wyznaczone.

5. Inwentaryzację nieruchomości zaliczonych do środków trwałych oraz inwestycji, jak też znajdujących się na terenie strzeżonym innych środków trwałych oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie, przeprowadza się co najmniej raz w ciągu 4 lat.

§ 26. 1. Uzgadnianie stanu środków na rachunkach bankowych oraz stanu kredytów i pożyczek przeprowadza się na bieżąco na podstawie sporządzanych i wysyłanych do klientów wyciągów bankowych oraz dołączonych do nich dowodów źródłowych potwierdzających wykonanie operacji, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Dowodów źródłowych nie dołącza się, jeśli wyciąg bankowy zawiera informacje pozwalające na identyfikację wykonanych operacji.

3. Roczna inwentaryzacja stanu środków na rachunkach bankowych, stanów kredytów i pożyczek, o których mowa w § 21 ust. 2 pkt 2, polega na uzgodnieniu z klientami stanów tych rachunków na koniec roku obrotowego. W tym celu powinny być wysłane klientom zawiadomienia o stanie rachunku.

§ 27. 1. Stan rozrachunków z dostawcami i odbiorcami oraz stan innych należności i zobowiązań banku uzgadniany jest przez potwierdzenie salda.

2. Powiadomienie o stanie salda oraz wezwanie do jego potwierdzenia należy do obowiązku wierzyciela.

3.⁸⁾ Obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, uważa się za spełniony, jeżeli saldo należności i zobowiązań w stosunku do domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską i towarowych domów maklerskich z tytułu nierozliczonych transakcji zawartych na rynku regulowanym i zabezpieczonych funduszem rozliczeniowym, ustalone przez bank według stanu na dzień bilansowy, zostanie potwierdzone na pisemne żądanie banku przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów do rozliczania tych transakcji.

§ 28. 1. Inwentaryzacja aktywów i pasywów w drodze weryfikacji polega na ustaleniu zgodności stanu zewidencjonowanego z właściwymi dowodami księgowymi.

2. Aktywa i pasywa, których stan ulega zmianie na skutek odpisu ich wartości z tytułu zużycia, sukcesywnego zarachowywania na konta wynikowe czy z innego tytułu, powinny być również weryfikowane pod względem prawidłowości tych zmian, w szczególności odpisów i zarachowań.

3. Z przeprowadzonej weryfikacji aktywów i pasywów sporządza się protokół, w którym przedstawia się wyniki dokonanej weryfikacji oraz sposób rozliczenia stwierdzonych różnic inwentaryzacyjnych.

§ 29. Różnice inwentaryzacyjne podlegają rozliczeniu w księgach rachunkowych banku tego roku obrotowego, którego inwentaryzacja dotyczy.

Rozdział 5

Ujmowanie i wycena aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego

§ 30. 1. Aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się w dniu ich nabycia lub powstania do następujących kategorii:

- 1) aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu;
- 2) kredyty i pożyczki oraz inne należności banku;
- 3) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności;
- 4) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

2. Aktywa i zobowiązania finansowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1, ujmuje się w księgach rachunkowych, nie uwzględniając kosztów transakcji.

§ 31. 1. Jeżeli w bieżącym roku obrotowym albo w poprzednich dwóch latach obrotowych aktywa finansowe zaliczone do aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności zostały w znaczącej wartości sprzedane, przekazane lub została wykonana opcja sprzedaży przed terminem zapadalności, lub przeniesiono je do innej kategorii, to aktywów finansowych nie

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

można klasyfikować do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności w okresie pozostałym do końca bieżącego roku obrotowego oraz przez dwa następne lata obrotowe, z wyjątkiem przypadku, gdy sprzedaż taka nastąpiła:

- 1) w dniu bliskim terminu zapadalności;
- 2) po dniu, w którym 90% wartości nominalnej składnika aktywów finansowych zostało spłacone;
- 3) na skutek zdarzenia, którego nie można było przewidzieć.

2. Jeżeli ze względu na zmianę przez bank intencji lub możliwości nie jest właściwe kwalifikowanie składników aktywów finansowych do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, to takie aktywa finansowe zalicza się do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz wycenia w wartości godziwej. Skutki wyceny ustalone jako różnica pomiędzy wynikającą z ksiąg rachunkowych wartością bilansową przekwalifikowanych aktywów finansowych a ich wartością godziwą odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny.

3. W przypadku gdy sprzedaż, przekazanie lub wykonanie opcji sprzedaży przed terminem zapadalności lub przekwalifikowanie więcej niż nieznaczającej wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności nie spełnia warunków określonych w ust. 1, bank przekwalifikowuje aktywa finansowe zakwalifikowane do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży oraz wycenia je w wartości godziwej. Skutki wyceny ustalone jako różnica pomiędzy wynikającą z ksiąg rachunkowych wartością bilansową przekwalifikowanych aktywów finansowych a ich wartością godziwą odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny.

4. W przypadku, w którym minęły następne dwa lata obrotowe, o których mowa w ust. 1, lub nie jest możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej składnika aktywów finansowych oraz gdy ze względu na zmianę przez bank intencji lub możliwości nie jest właściwe kwalifikowanie składników aktywów do aktywów dostępnych do sprzedaży, bank dokonuje przekwalifikowania do kategorii, o których mowa w § 30 pkt 2 i 3, i przyjmuje, że wynikająca z ksiąg rachunkowych wartość składnika aktywów finansowych stanowi na dzień przekwalifikowania nowo ustalony zamortyzowany koszt lub cenę nabycia aktywów finansowych. Skutki wyceny tych aktywów finansowych odniesione uprzednio na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny ujmują się:

- 1) w przypadku składnika z określonym terminem zapadalności, w wyniku finansowym przez okres pozostały do terminu zapadalności, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej;
- 2) w przypadku składnika aktywów o nieokreślonym terminie zapadalności, nadal w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu.

5. Jeżeli bank utworzył rezerwę celową lub dokonał odpisu aktualizującego wartość składników aktywów finansowych, o których mowa w ust. 4, skutki wyceny uprzednio ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmują się w wyniku finansowym.

6. Bank ujmuje w wyniku finansowym różnicę pomiędzy nowo ustalonym zamortyzowanym kosztem, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, a wartością aktywów finansowych w terminie zapadalności przez okres pozostały do terminu zapadalności, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

§ 32. 1. Aktywa finansowe zaliczone do aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli przestały być utrzymywane w celu sprzedaży lub odkupienia w krótkim terminie, mogą być przekwalifikowane do kategorii, o których mowa w § 30 ust. 1 pkt 2–4, z wyłączeniem instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych, które przy początkowym ujęciu zostały uznane przez bank jako aktywa finansowe i zobowiązanie finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Aktywa finansowe, o których mowa w ust. 1, mogą być przekwalifikowane do innych kategorii jedynie w wyjątkowych okolicznościach, przez które rozumie się okoliczności wynikające z jednorazowego, nadzwyczajnego zdarzenia, co do którego istnieje bardzo małe prawdopodobieństwo ponownego zaistnienia w najbliższej przyszłości.

3. Aktywa finansowe zaliczone do aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy spełniające definicję kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, które przy początkowym ujęciu nie zostały uznane przez bank jako aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, mogą być przekwalifikowane do kategorii, o których mowa w § 30 ust. 1 pkt 2–4, ze względu na zmianę przez bank intencji lub możliwości utrzymania składnika aktywów finansowych do określonego terminu lub terminu zapadalności.

4. Aktywa finansowe zaklasyfikowane do kategorii, o których mowa w § 30 ust. 1 pkt 2–4, nie mogą być przeklasyfikowane do kategorii, o której mowa w § 30 ust. 1 pkt 1.

5. Aktywa finansowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży mogą być przekwalifikowane do kategorii kredytów i pożyczek oraz innych należności banku pod warunkiem, że bank ma zamiar i może utrzymać te aktywa w posiadaniu, w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu zapadalności lub do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, jeżeli nie spełniają definicji kredytów i pożyczek oraz innych należności banku. Wartość godziwą przekwalifikowanego składnika aktywów finansowych uznaje się za nowo ustalony zamortyzowany koszt.

6. Jeżeli aktywa finansowe zakwalifikowane do kategorii, o której mowa w § 30 ust. 1 pkt 2, stały się przedmiotem obrotu na rynku i nie spełniają definicji kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, to takie aktywa przekwalifikuje się do kategorii, o której mowa w § 30 ust. 1 pkt 4.

§ 33. 1. W momencie początkowego ujęcia składników aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, bank wyliczenia je w wysokości kosztu (ceny nabycia) – według wartości godziwej uiszczonej lub otrzymanej zapłaty. Koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do składnika aktywów finansowych, zwiększają koszt (cenę nabycia) aktywów finansowych, które bank zakwalifikował do kategorii, o których mowa w § 30 ust. 1 pkt 2–4.

2. Aktywa i zobowiązania finansowe, a także zobowiązania pozabilansowe, ujmowane są w księgach rachunkowych na dzień zawarcia transakcji.

§ 34. Bank może odpisać należność stanowiącą ekspozycję kredytową, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, w ciężar utworzonej na nią rezerwy celowej i przenieść do ewidencji pozabilansowej do czasu jej umorzenia, przedawnienia lub spłaty w przypadku, gdy pozostaje zaklasyfikowana do należności „straconych” przez okres co najmniej roku oraz utworzona na nią rezerwa celowa równa jest kwocie należności pozostającej do spłaty, czyli że wartość netto należności jest równa zero. Wraz z przeniesieniem należności do ewidencji pozabilansowej bank przenosi również odpowiadającą jej rezerwę celową.

§ 35. 1. Bank wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część w przypadku, gdy zobowiązanie wygasło. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł termin jego dochodzenia.

2. Bank wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik aktywów finansowych lub jego część, z zastrzeżeniem ust. 3–7, gdy spełniony jest co najmniej jeden z warunków:

- 1) wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- 2) bank przenosi na nabywcę składnik aktywów finansowych, a przeniesienie składnika aktywów finansowych spełnia warunki wyłączenia z bilansu, o których mowa w ust. 5 pkt 1.

3. Bank przenosi na nabywcę składnik aktywów finansowych, gdy spełniony jest co najmniej jeden z warunków:

- 1) przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- 2) zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale zgodnie z umową jest zobowiązany do przekazania tych przepływów pieniężnych do nabywcy składnika aktywów finansowych, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Jeżeli bank zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale zgodnie z umową jest zobowiązany do przekazania tych przepływów pieniężnych do nabywcy składnika aktywów finansowych, przyjmuje się, że nastąpiło przeniesienie składnika aktywów finansowych, gdy spełnione są łącznie warunki:

- 1) bank nie jest zobowiązany do przekazania przepływów pieniężnych nabywcy aktywów finansowych przed uprzednim ich uzyskaniem;
- 2) bank nie może zbyć lub w jakikolwiek sposób obciążyć przeniesionego składnika aktywów finansowych w inny sposób niż przez ustanowienie zastawu lub innego ograniczonego prawa na rzecz nabywcy składnika aktywów finansowych jako zabezpieczenia zobowiązania do przekazania przepływów pieniężnych;
- 3) bank jest zobowiązany do przekazania wszystkich otrzymanych przepływów pieniężnych nabywcy niezwłocznie; do terminu przekazania przepływów pieniężnych do nabywcy składnika aktywów finansowych bank nie może w zamian za otrzymane przepływy pieniężne nabyć innych aktywów z wyłączeniem aktywów pieniężnych.

5. Bank, przenosząc składnik aktywów finansowych na nabywcę, ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści ekonomiczne związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, i jeżeli:

- 1) na nabywcę przenoszone jest zasadniczo całe ryzyko oraz korzyści ekonomiczne, to bank wyłącza z bilansu składnik aktywów finansowych oraz ujmuje jako aktywa lub zobowiązania finansowe wszelkie prawa i zobowiązania powstałe lub zachowane w wyniku przeniesienia (zaangażowanie);
- 2) bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszelkie korzyści ekonomiczne związane z przenoszonym składnikiem aktywów finansowych, to nie wyłącza składnika aktywów finansowych z bilansu;
- 3) bank nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszelkich korzyści ekonomicznych związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to ustala, czy zachował kontrolę nad składnikiem aktywów finansowych.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 3, bank, jeżeli:

- 1) zachowuje kontrolę nad składnikiem aktywów finansowych, to nie wyłącza składnika aktywów finansowych z bilansu proporcjonalnie do zachowanego zaangażowania w składniku aktywów finansowych;
- 2) nie zachowuje kontroli nad składnikiem aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu oraz ujmuje jako aktywa lub zobowiązania finansowe wszelkie prawa i zobowiązania powstałe lub zachowane w wyniku przeniesienia.

7. Bank zachowuje kontrolę nad przeniesionym składnikiem aktywów finansowych, jeżeli ma prawo do zbycia przeniesionego składnika aktywów finansowych, natomiast nie zachowuje kontroli, jeżeli nabywca ma prawo do zbycia tego składnika aktywów finansowych.

§ 36. 1. Wycena aktywów i pasywów na dzień bilansowy dokonywana jest według zasad określonych w ustawie, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, przepisów rachunkowości zabezpieczeń, o których mowa w rozdziale 7, oraz następujących zasad:

- 1) aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych, z zastrzeżeniem że zobowiązanie, które ma zostać rozliczone przez przekazanie instrumentu kapitałowego, którego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, należy wycenić według zamortyzowanego kosztu;
- 2) kredyty i pożyczki oraz inne należności banku, które nie zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- 3) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych; naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek; należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu; w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, bank ujmuje skumulowane straty ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących;
- 4) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- 5) akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących, lub według wartości godziwej;
- 6) akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych, które bank przeznacza do sprzedaży, wycenia się w wartości bilansowej albo w wartości godziwej, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, z uwzględnieniem oszacowanych przez bank kosztów sprzedaży;
- 7) aktywa przejęte za długi wycenia się według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych; w przypadku gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy;
- 8) zobowiązania finansowe, które nie zostały zakwalifikowane do aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;

- 9) zobowiązania finansowe powstałe w wyniku utrzymania przez bank zaangażowania w przeniesionych aktywach finansowych lub powstałe w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, a których nie wyłączono z bilansu, wycenia się:
- według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, jeżeli przeniesiony składnik aktywów wyceniany jest według tej metody,
 - w wartości godziwej, jeżeli przeniesiony składnik aktywów wyceniany jest według tej metody.

2. Za wiarygodną uznaje się wartość godziwą ustaloną w szczególności drogą:

- wyceny instrumentu finansowego po cenie ustalonej na aktywnym rynku regulowanym;
- oszacowania ceny instrumentu finansowego, dla którego nie istnieje aktywny rynek regulowany, na podstawie publicznie ogłoszonej ceny nieróżniącego się istotnie, podobnego instrumentu finansowego, albo cen składników złożonego instrumentu finansowego;
- zastosowania właściwego modelu wyceny instrumentu finansowego, a wprowadzone do tego modelu dane wejściowe pochodzą z aktywnego rynku regulowanego;
- oszacowania ceny instrumentu finansowego za pomocą metod estymacji powszechnie uznanych za poprawne.

3. Jeżeli bank nie może oszacować w sposób wiarygodny wartości godziwej, wycenia wartość danego składnika aktywów finansowych w cenie nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących lub ustala wartość danego składnika zobowiązań finansowych według zamortyzowanego kosztu, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych. Jeżeli staje się możliwe wiarygodne ustalenie wartości godziwej danego składnika aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, bank dokonuje wyceny w wartości godziwej, a różnice pomiędzy wartością bilansową a wartością godziwą odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny.

§ 37. 1. Aktywa i pasywa oraz zobowiązania pozabilansowe wyrażone w walutach obcych wykazuje się w złotych po przeliczeniu według kursu średniego ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na dzień bilansowy.

2. Jeżeli na należności wyrażone w walucie obcej utworzono rezerwę celową, przeliczeniu, z zastrzeżeniem ust. 3, podlega także rezerwa.

3. Różnice kursowe wynikające z przeliczenia sald aktywów i pasywów bilansowych w walutach obcych zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z pozycji wymiany.

§ 38. Przy wycenie rozchodu aktywów finansowych, o których mowa w § 30 ust. 1 pkt 1 i 4, nabytych po różnych cenach, charakteryzujących się jednakowymi lub podobnymi cechami, stosuje się metody, o których mowa w art. 34 ust. 4 pkt 2 ustawy.

§ 39. Aktywa finansowe banku spisuje się w ciężar kosztów lub strat. W przypadku, o którym mowa w § 35 ust. 7, aktywa finansowe spisuje się w ciężar rezerwy celowej bądź odpisu aktualizującego.

§ 40. W sprawach dotyczących instrumentów finansowych, które nie zostały uregulowane w ustawie i niniejszym rozporządzeniu, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 4 ustawy.

§ 41. 1. Wynik finansowy netto w księgach rachunkowych banku ustala się z uwzględnieniem odpowiednio przepisów art. 6, 35, 35a–35d, 37, 39, 41 i 43 ustawy oraz przepisów wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy.

2. Do wyniku z tytułu odsetek, o których mowa w art. 43 ust. 2 ustawy, zalicza się:

- nieotrzymane w okresie sprawozdawczym przychody z tytułu:
 - należnych bankowi odsetek, w tym dyskonta oraz odsetek skapitalizowanych, od należności „normalnych” i należności „pod obserwacją”, z zastrzeżeniem ust. 3,
 - otrzymanych w poprzednich okresach przychodów z tytułu odsetek, w tym dyskonta, przypadających na bieżący okres sprawozdawczy;
- otrzymane w bieżącym okresie sprawozdawczym przychody z tytułu odsetek przypadające za okres sprawozdawczy, w tym od należności banku;
- koszty z tytułu odsetek wymagalnych i niewymagalnych od zobowiązań banku przypadające za okres sprawozdawczy.

3. Do wyniku z tytułu odsetek, o których mowa w art. 43 ust. 2 ustawy, nie zalicza się:

- 1) należnych bankowi odsetek zapadłych i niezapadłych, w tym dyskonta oraz odsetek skapitalizowanych, od należności „zagrożonych”, które do czasu ich otrzymania lub odpisania stanowią przychody zastrzeżone;
- 2) dyskonta oraz odsetek otrzymanych z góry, przypadających na następne okresy sprawozdawcze.

Rozdział 6

Wycena instrumentów finansowych oraz praw do towarów giełdowych klientów biura maklerskiego

§ 42. 1. Wyceny instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych klientów, znajdujących się w obrocie zorganizowanym, dokonuje się na każdy dzień roboczy według cen bieżących.

2. Przez cenę bieżącą rozumie się:

- 1) w przypadku instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na rynku regulowanym, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4:
 - a) w systemie notowań ciągłych, na których wyznaczany i ogłaszany jest kurs zamknięcia – ostatni kurs zamknięcia w systemie notowań ciągłych,
 - b) w systemie notowań ciągłych bez odrębnego wyznaczania kursu zamknięcia – cenę średnią transakcji ważoną wolumenem obrotu z ostatniego dnia, w którym zawarto transakcję,
 - c) w systemie notowań jednolitych – ostatni kurs ustalony w systemie kursu jednolitego,
 - d) w systemie notowań polegającym na jednoczesnym wystawieniu ceny kupna i ceny sprzedaży tego samego papieru wartościowego – ostatnią najniższą cenę z ofert kupna;
- 2) w przypadku instrumentów finansowych powstałych w wyniku zawarcia transakcji w systemie kojarzenia ofert – cenę, po jakiej została zawarta ostatnia transakcja;
- 3) w przypadku zdematerializowanych papierów wartościowych, dla których nie jest możliwe zastosowanie metod wyceny, o których mowa w pkt 1 – ostatnią najniższą cenę:
 - a) zaproponowaną w wyniku ogłoszenia wezwania albo
 - b) po jakiej zawarto transakcję pakietową;
- 4) w przypadku instrumentów finansowych notowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których, ze względu na reguły przyjęte na danym rynku, za najbardziej reprezentatywny kurs uznaje się inny niż podany w pkt 1 lit. a–d – cenę określoną przez bank.

3. Przez cenę bieżącą dłużnych papierów wartościowych z naliczanymi odsetkami rozumie się wyrażoną wartościowo cenę ustaloną w stosunku procentowym do wartości nominalnej, powiększoną o naliczone odsetki.

4. Przez cenę bieżącą dłużnych papierów wartościowych nabytych z dyskontem lub premią rozumie się wyrażoną wartościowo cenę ustaloną z zastosowaniem odpowiednio odpisów dyskonta lub amortyzacji premii.

5. Przez cenę bieżącą jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rozumie się ostatnią ogłoszoną przez fundusz inwestycyjny wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa.

6. Jeżeli ostatnia cena bieżąca na danym rynku lub w danym systemie notowań nie jest dostępna lub jest dostępna, ale ze względu na termin zawarcia ostatniej transakcji nie odzwierciedla wartości rynkowej papieru wartościowego w dniu wyceny, wyceniając ten papier wartościowy, należy uwzględnić ceny w zgłoszonych najlepszych ofertach kupna i sprzedaży, z tym że uwzględnianie wyłącznie ceny w ofertach sprzedaży jest niedopuszczalne. Jeżeli oferty, o których mowa w zdaniu poprzednim, zostały zgłoszone po raz ostatni w takim terminie, że wycena papierów wartościowych w oparciu o te oferty nie odzwierciedlałaby wartości rynkowej papieru wartościowego, uznaje się, że nie jest możliwe ustalenie ceny bieżącej dla tych papierów wartościowych według zasad, o których mowa w ust. 2.

7. Jeżeli dla danych papierów wartościowych nie można określić ceny bieżącej według zasad określonych w ust. 2, ale cenę taką można określić dla papierów wartościowych tożsamyh w prawach z papierami wartościowymi należącymi do klientów, to na potrzeby wyceny papiery wartościowe należące do klientów traktuje się tak, jakby były papierami wartościowymi spełniającymi te warunki.

8. W przypadku gdy nie jest możliwa wycena aktywów klientów według metod, o których mowa w ust. 1–7, aktywa te wycenia się według wartości godziwej, pozwalającej na rzetelne odzwierciedlenie wartości tych aktywów.

9. Towary giełdowe wycenia się według zasad określonych w ust. 2 pkt 1.

§ 43. Za podstawę wyceny instrumentów finansowych klientów przyjmuje się, gdy instrumenty finansowe są przedmiotem obrotu:

- 1) na kilku rynkach giełdowych – kurs ustalony na tej giełdzie, na której wolumen obrotów był największy;
- 2) w więcej niż jednym systemie notowań na jednej giełdzie – kurs ustalony w tym systemie notowań, w którym wolumen obrotów był największy;
- 3) na rynku giełdowym i jednocześnie na rynku pozagiełdowym – kurs ustalony na tym z rynków, na którym wolumen obrotów był największy;
- 4) na więcej niż jednym rynku pozagiełdowym – cenę bieżącą ustaloną na tym z rynków, którego wolumen obrotów był największy;
- 5) w więcej niż jednym systemie notowań na jednym rynku pozagiełdowym – cenę bieżącą ustaloną w tym systemie notowań, w którym wolumen obrotów był największy.

§ 44. 1. Zdematerializowane papiery wartościowe nienotowane na rynku regulowanym oraz w alternatywnym systemie obrotu, należące do klientów, zapisane na rachunkach papierów wartościowych, wycenia się według wartości nominalnej.

2. Papiery wartościowe inne niż zdematerializowane, przechowywane w formie dokumentu, wycenia się według wartości nominalnej.

Rozdział 7

Rachunkowość zabezpieczeń

§ 45. 1. Rachunkowość zabezpieczeń polega na symetrycznym ujmowaniu wpływu zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej na wynik finansowy.

2. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń, uwzględniając przy wycenie zabezpieczanych aktywów lub zobowiązań wartość nabytych dla ich zabezpieczenia instrumentów finansowych oraz zmiany ich wartości, jeśli spełnione są poniższe warunki:

- 1) w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzono sformalizowaną dokumentację powiązania zabezpieczającego, w której określono przyjęty przez bank cel zarządzania ryzykiem oraz strategię zabezpieczania; w dokumentacji bank wyznacza instrument zabezpieczający dla danej pozycji lub transakcji oraz określa rodzaj ryzyka, przed którym się zabezpiecza, a także określa sposób oceny skuteczności instrumentu zabezpieczającego w równoważeniu zmian wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub zmian przepływów środków pieniężnych z tytułu zabezpieczanej transakcji, w zakresie ograniczenia ryzyka, przed którym bank się zabezpiecza;
- 2) zabezpieczający instrument finansowy będący przedmiotem kontraktu i zabezpieczane za jego pomocą aktywa lub zobowiązania charakteryzują się podobnymi cechami, w szczególności wartością nominalną, datą zapadalności, wrażliwością na zmiany stopy procentowej lub na zmiany kursu waluty;
- 3) bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu zmian wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- 4) zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego;
- 5) skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić przez wiarygodną wycenę wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego;
- 6) zabezpieczenie jest na bieżąco wyceniane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania.

3. Aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe, których wartości godziwej nie można wiarygodnie wycenić, nie mogą stanowić instrumentu zabezpieczającego, z wyjątkiem instrumentu finansowego niebędącego instrumentem pochodnym, który spełnia łącznie poniższe warunki:

- 1) wyrażony jest w walucie obcej;
- 2) został przeznaczony na zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym;
- 3) którego składnik walutowy można wiarygodnie wycenić.

4. Pojedynczy instrument zabezpieczający może zostać przeznaczony na zabezpieczenie więcej niż jednego rodzaju ryzyka, pod warunkiem że:

- 1) można określić rodzaje zabezpieczanego ryzyka;
- 2) można udowodnić skuteczność zabezpieczenia;
- 3) istnieje możliwość zapewnienia, że instrument zabezpieczający jest przeznaczony do zabezpieczenia przed różnymi rodzajami ryzyka.

5. Pozycją zabezpieczaną może być składnik aktywów lub zobowiązanie, nieujęte w ewidencji bilansowej uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie lub wysoce prawdopodobna prognozowana transakcja, co do której nie powzięto jeszcze zobowiązania.

6. Skuteczność zabezpieczenia ocenia się przez porównywanie zmiany wartości instrumentu zabezpieczającego lub przepływów środków pieniężnych z niego wynikających ze zmianą wartości pozycji zabezpieczanej lub przepływów środków pieniężnych z niej wynikających.

7. Zabezpieczenie uznaje się za skuteczne, jeżeli przez okres jego wykorzystania zmiany wartości godziwej zabezpieczanego instrumentu lub zmiany przepływu środków pieniężnych z niego wynikających zostaną zrównoważone w przedziale 80%–125% przez zmianę wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego lub zmiany przepływów środków pieniężnych z niego wynikających.

§ 46. 1. Zabezpieczenie wartości godziwej, spełniające w ciągu okresu jego wykorzystania warunki określone w § 45 ust. 2, powinno być rozliczane w sposób następujący:

- 1) skutki aktualizacji wyceny instrumentu zabezpieczającego do poziomu wartości godziwej należy ująć w wyniku finansowym oraz
- 2) skutki zmiany wartości godziwej zabezpieczanej pozycji, które można przypisać zabezpieczanemu ryzyku, korygują wartość bilansową tej pozycji oraz są zaliczane do wyniku finansowego.

2. Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej w przypadku podjęcia takiej decyzji oraz w przypadku wystąpienia jednego ze zdarzeń:

- 1) instrument zabezpieczający:
 - a) wygasa,
 - b) zostaje sprzedany,
 - c) jego wykorzystywanie dobiega końca,
 - d) następuje jego realizacja;
- 2) zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria stosowania wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń, o których mowa w § 45 ust. 2.

§ 47. 1. Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, spełniające kryteria określone w § 45 ust. 2, rozlicza się w sposób następujący:

- 1) skutki wyceny instrumentu zabezpieczającego, który uznano za skuteczne zabezpieczenie, odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny;
- 2) skutki wyceny instrumentu zabezpieczającego, który uznano za nieskuteczne zabezpieczenie, należy odnieść do wyniku finansowego.

2. Jeżeli uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie lub zabezpieczana prognozowana transakcja staje się składnikiem aktywów lub zobowiązań, to związane z nim skutki wyceny instrumentu zabezpieczającego przed zmianami przepływów środków pieniężnych przenosi się z kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny i uwzględnia przy ustalaniu wartości początkowej tych aktywów lub zobowiązań.

3. W przypadku zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych, innych niż wymienione w ust. 2, skutki wyceny instrumentu zabezpieczającego przed zmianami przepływów środków pieniężnych wykazywane dotąd w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny odnosi się do wyniku finansowego w okresie, w którym zabezpieczane uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie lub zabezpieczana prognozowana transakcja wpływa na wynik finansowy.

4. Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych, odnosząc do wyniku finansowego skutki wyceny instrumentu zabezpieczającego, które były wykazywane w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny, w przypadku podjęcia takiej decyzji oraz w przypadku wystąpienia jednego ze zdarzeń:

- 1) instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany, jego wykorzystywanie dobiega końca lub następuje jego realizacja;
- 2) zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, o których mowa w § 45 ust. 2;
- 3) bank nie przewiduje realizacji powziętego zobowiązania lub przeprowadzenia prognozowanej transakcji.

§ 48. 1. Zabezpieczenie inwestycji netto w podmiocie zagranicznym rozlicza się w sposób przewidziany dla zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych.

2. W przypadku zbycia inwestycji netto w podmiocie zagranicznym skutki wyceny instrumentu zabezpieczającego, odnoszące się do części zabezpieczenia uznanego za skuteczne, ujmują się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych.

Rozdział 8

Przechowywanie danych

§ 49. 1. Bank przestrzega zasad dotyczących przechowywania i ochrony danych określonych w przepisach art. 71 ustawy i odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Bank przechowuje dowody księgowe w oryginalnej postaci przez okres wynikający z przepisów art. 74 ustawy.

3. Udostępnianie przez bank dokumentów osobom trzecim wymaga co najmniej:

- 1) zachowania przepisów dotyczących tajemnicy bankowej;
- 2) uzyskania zgody kierownika jednostki organizacyjnej banku na wgląd w dokumenty na miejscu;
- 3) wydania pisemnej zgody prezesa zarządu banku lub osoby przez niego upoważnionej na udostępnienie dokumentów poza miejscem prowadzenia ksiąg rachunkowych, pod warunkiem pozostawienia potwierdzonych „za zgodność z oryginałem” fotokopii dokumentów i protokołu zawierającego ich wykaz.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 50. Rozporządzenie ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy rozpoczynający się w 2010 r.

§ 51. Traci moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 sierpnia 2008 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 161, poz. 1002).

§ 52. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia⁹⁾.

⁹⁾ Rozporządzenie zostało ogłoszone dnia 15 października 2010 r.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów
z dnia 1 października 2010 r.

INFORMACJA DODATKOWA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO BANKU

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego banku obejmuje wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

I. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego banku obejmuje w szczególności:

1. nazwę i siedzibę banku oraz wskazanie właściwego sądu lub innego organu prowadzącego rejestr, wskazanie zakresu działalności wynikającego z udzielonych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego;
2. wskazanie okresu objętego sprawozdaniem finansowym, podanie powodu, jeżeli sprawozdanie finansowe sporządzone jest za okres inny niż rok obrotowy;
3. wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład banku wchodzi jednostki organizacyjne sporządzające samodzielnie sprawozdania finansowe;
4. wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania przez bank działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności;
5. w przypadku sprawozdania finansowego sporządzanego za okres, w ciągu którego nastąpiło połączenie jednostek, wskazanie, że jest to sprawozdanie finansowe sporządzone po połączeniu, oraz wskazanie zastosowanej metody rozliczenia połączenia;
6. stosowane zasady (polityka) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, w zakresie, w jakim obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru lub nie regulują danego zagadnienia, w szczególności:
 - 1) zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych,
 - 2) zasady ustalania wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, z podziałem na poszczególne rodzaje tych aktywów i zobowiązań,
 - 3) przyjęte zasady rachunkowości zabezpieczeń, w tym odnoszące się do prognozowanych transakcji,
 - 4) zasady spisywania należności;
7. dokonane w ciągu roku obrotowego zmiany zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny, wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia, jeżeli wywierają one istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, ze wskazaniem spowodowanej tymi zmianami różnicy w wyniku finansowym;
8. dokonane w stosunku do poprzedniego sprawozdania finansowego zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego, wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia i skutkami w zakresie przedstawiania sytuacji majątkowej i finansowej banku;
9. informacje dotyczące korekty błędów w poszczególnych pozycjach sprawozdania finansowego o:
 - 1) rodzaju popełnionego błędów,
 - 2) kwocie korekty dotyczącej bieżącego roku obrotowego,
 - 3) kwocie korekty dotyczącej okresów wcześniejszych;
10. informacje o znaczących zdarzeniach, które wystąpiły po dniu bilansowym i nie zostały uwzględnione w innych częściach sprawozdania finansowego;
11. informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych, które zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego;
12. informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy odrębnie za:
 - 1) obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego,
 - 2) inne usługi poświadczające,
 - 3) usługi doradztwa podatkowego,
 - 4) pozostałe usługi.

II. W dodatkowych informacjach i objaśnieniach ujawnieniu podlegają informacje o aktywach i pasywach, zobowiązaniach pozabilansowych, elementach rachunku zysków i strat, zestawienia zmian w kapitale własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych, a także informacje o zarządzaniu ryzykiem związanym z prowadzoną przez bank działalnością, informacje dotyczące instrumentów finansowych klientów, w zakresie niezbędnym do lepszego zrozumienia sytuacji finansowej i majątkowej, a także wyniku finansowego banku, w szczególności:

1. o spełnieniu przez bank wymogów, o których mowa w art. 128 ustawy – Prawo bankowe;
2. dane o walutowej strukturze aktywów i pasywów;
3. dane o źródłach pozyskania depozytów, z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku;
4. informacje o strukturze koncentracji zaangażowania banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, branżowe i geograficzne segmenty rynku, wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem;
5. informacje o:
 - 1) strukturze należności banku w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, z wyszczególnieniem kredytów i pożyczek, lokat w innych bankach i w innych podmiotach finansowych, w tym informacje o:
 - a) należnościach z odroczonym terminem zapłaty,
 - b) należnościach przeterminowanych i należnościach spornych, na które nie utworzono rezerw celowych lub nie dokonano odpisu aktualizującego,
 - 2) kredytach i pożyczkach, od których bank nie nalicza odsetek,
 - 3) aktywach finansowych, z podziałem na:
 - a) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - b) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu,
 - c) kredyty i pożyczki oraz inne należności banku,
 - d) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
 - e) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
 - 4) aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości;
6. informacje o kredytach i pożyczkach oraz innych należnościach banku, a także o instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:
 - 1) wartość kredytów i pożyczek oraz innych należności banku zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
 - 2) wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia wartości instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym,
 - 3) wartość, o którą instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym zmniejszają wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe,
 - 4) wartość zmiany, w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, wartości godziwej kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, która wynika ze zmian ryzyka kredytowego, ustaloną:
 - a) jako wartość zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która nie wynika ze zmiany warunków rynkowych powodujących ryzyko rynkowe, lub
 - b) w oparciu o inną metodę, która w ocenie banku pozwala wierniej odzwierciedlić wartość zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która wynika ze zmiany ryzyka kredytowego,
 - 5) wartość zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jaka wystąpiła w danym okresie sprawozdawczym i narastająco;
7. informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:
 - 1) wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

- 2) wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu,
 - 3) różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności;
8. dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:
- 1) instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie giełdowym,
 - 2) instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie pozagiełdowym,
 - 3) papierów wartościowych z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujących się w obrocie na rynku regulowanym,
 - 4) papierów wartościowych z ograniczoną zbywalnością,
 - 5) wartości rynkowej instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie;
9. informacje o zawartych przez bank umowach, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego;
10. informacje o posiadanych udziałach i akcjach, w podziale na jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone, zawierające:
- 1) nazwę i siedzibę jednostek oraz przedmiot ich działalności,
 - 2) wartość bilansową udziałów i akcji, procent posiadanego kapitału jednostki i udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu,
 - 3) wartość kapitału własnego jednostki, jej wynik finansowy za rok obrotowy, nieopłaconą przez bank wartość udziału w kapitale jednostki,
 - 4) wartość otrzymanych lub należnych dywidend za rok obrotowy oraz stopień udziału banku w zarządzaniu;
11. informacje o wartości posiadanych udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które bank przeznaczył do sprzedaży;
12. w przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych ujawnieniu podlegają informacje o wartości i kategorii przekwalifikowanych aktywów oraz o przyczynach przekwalifikowania;
13. w przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, informacje o:
- 1) wartości aktywów finansowych przekwalifikowanych do i z każdej kategorii, a także przyczyny przekwalifikowania,
 - 2) wartości bilansowej i wartości godziwej składników aktywów finansowych, które zostały przekwalifikowane w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych,
 - 3) wyjątkowych okolicznościach wraz z faktami wskazującymi na to, iż były one wyjątkowe, gdy składnik aktywów finansowych został przekwalifikowany zgodnie z § 32 ust. 1 rozporządzenia,
 - 4) przychodach lub kosztach z tytułu wyceny składnika aktywów finansowych, w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych;
 - 5) przychodach lub kosztach z tytułu wyceny, które zostałyby ujęte w okresie sprawozdawczym, jeżeli dany składnik aktywów finansowych nie zostałby przekwalifikowany,
 - 6) efektywnej stopie procentowej i szacunkowej kwocie przepływów pieniężnych, które bank spodziewa się odzyskać, na dzień przekwalifikowania składnika aktywów finansowych;
14. w przypadku przeniesienia praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu, ujawnieniu podlegają następujące informacje w odniesieniu do każdej kategorii aktywów finansowych:
- 1) rodzaj przeniesionych aktywów,
 - 2) wartość i charakter korzyści zachowanych przez bank, a także rodzaje ryzyka związane z przeniesionymi aktywami finansowymi, które nie podlegają wyłączeniu z bilansu,
 - 3) wartość bilansowa przeniesionych aktywów, wartość ujmowanych w bilansie aktywów i powiązanych z nimi zobowiązań;

15. informacje o zastawie na mieniu banku, wraz z postanowienia i warunkami ustanowienia zastawu oraz wartości bilansowej składników aktywów finansowych, które bank zastawił jako zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych;
16. informacje o posiadanych instrumentach finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi;
17. informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o wielkości:
 - 1) środków pieniężnych klientów biura maklerskiego ulokowanych w dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa,
 - 2) środków pieniężnych klientów zdeponowanych na rachunkach pieniężnych w biurze maklerskim oraz wpłaconych na poczet nabycia papierów wartościowych w pierwszej ofercie publicznej lub publicznym obrocie pierwotnym,
 - 3) środków pieniężnych przekazanych z funduszu rozliczeniowego;
18. informacje o należnościach od banków prowadzących działalnością maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, w podziale na:
 - 1) należności z tytułu zawartych transakcji giełdowych, w dalszym podziale na należności z tytułu rozliczenia transakcji na poszczególnych giełdach,
 - 2) należności z tytułu zawartych transakcji na rynku pozagiełdowym,
 - 3) należności z tytułu reprezentacji innych banków, prowadzących działalność maklerską, oraz domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych,
 - 4) należności z tytułu afiliacji,
 - 5) należności z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu;
19. informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o należnościach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, w podziale na:
 - 1) należności z funduszu rozliczeniowego,
 - 2) należności z funduszu rekompensat;
20. informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o zobowiązaniach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, w podziale na:
 - 1) zobowiązania wobec funduszu rozliczeniowego,
 - 2) zobowiązania wobec funduszu rekompensat;
21. informacje o należnościach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na należności od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku;
22. informacje o zobowiązaniach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na zobowiązania od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku;
23. informacje o zobowiązaniach od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, w podziale na:
 - 1) zobowiązania z tytułu zawartych transakcji giełdowych, w dalszym podziale na zobowiązania z tytułu rozliczenia transakcji na poszczególnych giełdach,
 - 2) zobowiązania z tytułu zawartych transakcji na rynku pozagiełdowym,
 - 3) zobowiązania z tytułu reprezentacji innych banków, prowadzących działalność maklerską, oraz domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych,
 - 4) zobowiązania z tytułu afiliacji,
 - 5) zobowiązania z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu;
24. informacje o zmianach wartości funduszy wydzielonych dla oddziałów zagranicznych, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń, z podziałem na poszczególne podmioty, oraz stanu na koniec roku obrotowego;

25. dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych:
 - 1) zakres zmian wartości niematerialnych i prawnych zawierający stan na początek roku obrotowego, tytuły zwiększeń i zmniejszeń oraz stan na koniec roku obrotowego,
 - 2) wartość obcych wartości niematerialnych i prawnych, używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy;
26. dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych, w szczególności:
 - 1) zakres zmian wartości użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych, zawierający stan na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia oraz stan na koniec roku obrotowego,
 - 2) wartość obcych środków trwałych używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy;
27. informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe składniki majątku;
28. informacje o aktywach trwałych przeznaczonych do zbycia, zawierające wartość tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia oraz stan na koniec roku obrotowego;
29. wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, przychodów przyszłych okresów oraz przychodów zastrzeżonych;
30. dane o strukturze własności kapitału podstawowego, w tym ilość, rodzaj i wartość nominalna akcji oraz wartość udziałów tworzących kapitał, z wyszczególnieniem akcjonariuszy lub udziałowców posiadających ponad 5% głosów na walnym zgromadzeniu;
31. dane o uprzywilejowaniu i ograniczeniu praw związanych z daną grupą akcji, w tym dotyczących podziału dywidend i zwrotu kapitału;
32. informacje o akcjach własnych będących w posiadaniu banku lub w posiadaniu jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych;
33. informacje o zobowiązaniach z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy lub nadwyżki bilansowej;
34. informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych, obejmujące:
 - 1) wartość poszczególnych pożyczek oraz waluty, w jakich zostały zaciągnięte,
 - 2) warunki oprocentowania i terminy wymagalności pożyczek;
35. informacje o stanie i zmianach wartości rezerw celowych, z podziałem na kategorie należności, obejmujące:
 - 1) stan rezerw celowych na początek roku obrotowego,
 - 2) zwiększenia, wykorzystanie i rozwiązanie rezerw celowych,
 - 3) stan rezerw celowych na koniec roku obrotowego,
 - 4) wymagany, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, stan rezerw celowych na koniec roku obrotowego, wraz ze szczegółowym wyjaśnieniem, jeżeli stan rezerw wykazany w pkt 3 nie osiągnął stanu wymaganego;
36. dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania według rodzaju zobowiązań, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i wykorzystania oraz stanu na koniec roku obrotowego;
37. dane o stanie odpisów aktualizujących, z wyłączeniem rezerw celowych, według rodzajów aktywów, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu na koniec roku obrotowego;
38. dane o zobowiązaniach pozabilansowych, w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń, obejmujące:
 - 1) wykaz udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym wekslowych oraz innych udzielonych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym,
 - 2) zestawienie gwarancji i poręczeń emisji udzielonych emitentom, z uwzględnieniem:
 - a) nazwy emitentów papierów wartościowych, którym bank gwarantuje przejście emisji,
 - b) rodzaju gwarantowanych papierów wartościowych,
 - c) warunków zawartej umowy gwarancyjnej i wskazanie kwoty, do jakiej bank zobowiązał się zaangażować w przypadku realizacji umowy gwarancyjnej,

- d) informacji o powiązaniach finansowych, organizacyjnych, personalnych pomiędzy bankiem a podmiotem, któremu bank udzielił gwarancji,
 - e) informacji, czy papiery wartościowe objęte gwarancją są zbywalne, czy znajdują się lub będą skierowane do publicznego obrotu,
- 3) dane o zawartych kontraktach opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych banku,
 - 4) informacje o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych,
 - 5) szczegółowe dane o aktywach banku, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań banku oraz zobowiązań strony trzeciej, a także o wartości zobowiązań banku podlegających zabezpieczeniu tymi aktywami,
 - 6) informacje na temat nieujętych w bilansie transakcji z zobowiązaniem do odkupu;
 - 7) informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych,
 - 8) informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktów na instrumenty pochodne, z uwzględnieniem:
 - a) rodzajów zawartych kontraktów, w tym opcji, instrumentów zamiany, terminowych instrumentów finansowych,
 - b) rodzajów instrumentów bazowych,
 - c) podziału według instrumentów bazowych do otrzymania i wydania, w tym sprzedanych i nabytych;
39. informacje o stosowanych przez bank zasadach rachunkowości zabezpieczeń, z uwzględnieniem podziału na zabezpieczanie wartości godziwej, zabezpieczanie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczanie inwestycji w podmiocie zagranicznym, obejmujące co najmniej:
- 1) opis zabezpieczeń,
 - 2) opis instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające oraz ich wartość godziwą na dzień bilansowy,
 - 3) charakter ryzyka, przed którym bank się zabezpiecza,
 - 4) termin, w którym oczekuje się przeprowadzenia prognozowanych transakcji objętych zabezpieczeniem, oraz przewidywany okres, w którym transakcje te wpłyną na wynik finansowy,
 - 5) opis prognozowanych transakcji, w odniesieniu do których uprzednio stosowano zasady rachunkowości zabezpieczeń, lecz obecnie bank nie spodziewa się ponownego przeprowadzenia takich transakcji;
40. dane na temat znaczących warunków umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość, termin i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na rodzaje aktywów i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych;
41. informacje z zakresu rachunku zysków i strat:
- 1) informacje o przychodach, w tym z tytułu prowizji, i kosztach prowadzenia przez bank działalności maklerskiej,
 - 2) dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, odpisach z tytułu aktualizacji wartości majątku trwałego rzeczowego i finansowego, z uwzględnieniem podziału na grupy rodzajowe środków trwałych i rodzaje aktywów finansowych,
 - 3) dane o skutkach wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do poziomu wartości godziwej,
 - 4) informacje o przychodach i kosztach z tytułu wyłączonych z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,
 - 5) informacje o przychodach i kosztach z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona, ze wskazaniem wartości bilansowej aktywów ustalonej na dzień sprzedaży,
 - 6) informacje o zyskach i stratach nadzwyczajnych,
 - 7) informacje o dokonanych odpisach aktualizujących lub rezerwach celowych należności nieściągalnych, z podziałem na tytuły odpisów, i sposób dokonania odpisu w ciężar utworzonych rezerw, w ciężar kosztów operacji finansowych oraz w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, z wyszczególnieniem strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek,

- 8) informacje o przychodach z tytułu dywidend, w podziale na jednostki, od których otrzymano dywidendy,
 - 9) informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz o planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy,
 - 10) propozycje podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy,
 - 11) informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w następnym okresie sprawozdawczym, wraz z wyjaśnieniami przyczyn zaniechania;
42. informacje o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczony podatek dochodowy, obejmujące w szczególności:
- 1) wysokość rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych w poprzednich latach obrotowych, w tym odniesionych na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny,
 - 2) dokonane w ciągu roku obrotowego rozliczenia rezerwy na odroczony podatek dochodowy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych w poprzednich latach obrotowych, z wyodrębnieniem dokonanych rozliczeń z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny,
 - 3) utworzone w roku obrotowym aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z wyszczególnieniem części odniesionej na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny,
 - 4) utworzona w roku obrotowym rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z wyszczególnieniem części odniesionej na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny,
 - 5) stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec roku obrotowego, w tym stan aktywów rozliczanych z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny,
 - 6) stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec roku obrotowego, w tym stan rezerwy dotyczący operacji rozliczanych z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny,
 - 7) wysokość obciążającego wynik finansowy podatku dochodowego za dany rok obrotowy, z podziałem na:
 - a) część bieżącą,
 - b) część odroczoną;
43. zagregowane dane dotyczące:
- 1) korzystania z kredytów, pożyczek, gwarancji lub poręczeń przez pracowników, członków zarządu lub organów nadzorczych, ze wskazaniem warunków oprocentowania i terminów spłaty,
 - 2) wynagrodzeń, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłaconych lub należnych członkom zarządu lub organów nadzorczych banku,
 - 3) przeciętnego w roku obrotowym zatrudnienia, w przeliczeniu na etaty,
 - 4) kosztów związanych z utworzeniem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, z wyszczególnieniem tytułów,
 - 5) kosztów poniesionych na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych;
44. informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi z bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej banku względem podmiotów powiązanych oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami, z podziałem na:
- 1) należności i zobowiązania,
 - 2) główne pozycje przychodów i kosztów, w tym odsetki i prowizje, koszty rezerw na kredyty i pożyczki,
 - 3) udzielone zobowiązania finansowe, w tym nieodwołalne;
45. informacje o istotnych transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez bank na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązаныmi, przez które rozumie się jednostki powiązane oraz:
- 1) osobę, która jest członkiem organu zarządzającego lub nadzorującego banku lub jednostki z nim powiązanej, lub
 - 2) osobę, która jest małżonkiem lub osobą faktycznie pozostającą we wspólnym pożyciu, krewnym lub powinowatym do drugiego stopnia, przysposobionym lub przysposabiającym, osobą związaną z tytułu opieki lub kurateli w stosunku do którejkolwiek z osób będących członkami organu zarządzającego lub nadzorującego banku lub jednostki z nim powiązanej, lub

- 3) jednostkę kontrolowaną, współkontrolowaną lub inną jednostkę, na którą znaczący wpływ wywiera lub posiada w niej znaczącą ilość głosów, bezpośrednio albo pośrednio, osoba, o której mowa w pkt 1 i 2, lub
 - 4) jednostkę realizującą program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia, skierowany do pracowników banku lub jednostki powiązanej
 - wraz z informacjami określającymi charakter tych transakcji; informacje dotyczące poszczególnych transakcji mogą być zgrupowane według ich rodzaju, z wyjątkiem przypadku, gdy informacje na temat poszczególnych transakcji są niezbędne dla zrozumienia ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku;
46. informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem, z wyszczególnieniem podziału na następujące kategorie ryzyka:
- 1) ryzyko rynkowe, w tym:
 - a) ryzyko walutowe,
 - b) ryzyko stopy procentowej,
 - c) ryzyko cenowe,
 - 2) ryzyko kredytowe,
 - 3) ryzyko płynności,
 - 4) ryzyko operacyjne;
47. dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych:
- 1) informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej, w tym umowne daty zmiany oprocentowania lub terminy płatności;
 - 2) informacje na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumę wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami lub zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszoną o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, która jest podstawą kalkulacji wymogu, o którym mowa w art. 128 ustawy – Prawo bankowe;
 - 3) wartość zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
48. dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych analizę wiekową przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych w podziale na aktywa finansowe, w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości, i pozostałe aktywa finansowe;
49. informacje o charakterze i celu gospodarczym zawartych przez bank umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku;
50. informacje o prowadzonej przez bank działalności powierniczej;
51. informacje o sekurytyzacji aktywów banku, z wyszczególnieniem co najmniej:
- 1) wartości oraz rodzaju wierzytelności objętych sekurytyzacją,
 - 2) wartości oraz rodzaju otrzymanych papierów wartościowych;
52. informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:
- 1) określenie środków pieniężnych przyjętych do rachunku przepływów środków pieniężnych, w tym ich strukturę na początek i koniec okresu sprawozdawczego,
 - 2) wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową,
 - 3) wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: „Pozostałe korekty”, „Pozostałe wpływy” i „Pozostałe wydatki”, których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności,
 - 4) przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych;
53. informacje w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres sprawozdawczy, w ciągu którego nastąpiło połączenie jednostek:
- 1) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą nabycia:
 - a) nazwa (firma) i opis przedmiotu działalności spółki przejętej,

- b) liczba, wartość nominalna i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,
 - c) cena przejęcia, wartość aktywów netto według wartości godziwej spółki przejętej na dzień połączenia, wartość firmy lub ujemną wartość firmy i opis zasad jej amortyzacji,
- 2) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą łączenia udziałów:
- a) nazwy (firmy) i opis przedmiotu działalności spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru,
 - b) liczba, wartość nominalna i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,
 - c) przychody i koszty, zyski i straty oraz zmiany w kapitałach własnych połączonych spółek za okres od początku roku obrotowego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, do dnia połączenia;
54. informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji, w tym o:
- 1) nazwie, zakresie działalności wspólnego przedsięwzięcia,
 - 2) procentowym udziale banku we wspólnym przedsięwzięciu,
 - 3) części wspólnie kontrolowanych rzeczowych składników aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
 - 4) zobowiązaniach zaciągniętych na potrzeby przedsięwzięcia lub nabycia używanych rzeczowych składników aktywów trwałych,
 - 5) części zobowiązań wspólnie zaciągniętych,
 - 6) przychodach uzyskanych ze wspólnego przedsięwzięcia i kosztach z nimi związanych,
 - 7) zobowiązaniach pozabilansowych i inwestycyjnych dotyczących wspólnego przedsięwzięcia;
55. dane o wartościach instrumentów finansowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, w podziale na:
- 1) zdematerializowane instrumenty finansowe, w tym dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym,
 - 2) inne niż zdematerializowane instrumenty finansowe;
56. informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym;
57. informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy.

Informacja dodatkowa powinna zapewnić porównywalność informacji finansowych zawartych w sprawozdaniu za okres sprawozdawczy z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym za poprzedni, analogiczny okres sprawozdawczy. Wszelkie dodatkowe informacje, niewynikające lub niezwiązane bezpośrednio z wymienionym wyżej sprawozdaniem, powinny być przedstawione w końcowej części tej informacji.